

Πατρίδες Αηπομόνητες

ΜΙΚΡΑ ΑΣΙΑ - ΠΟΝΤΟΣ

ΘΩΜΑΣ ΚΟΡΟΒΙΝΗΣ, ΕΛΕΝΑ ΑΡΤΖΑΝΙΔΟΥ, ΕΛΠΙΔΟΦΟΡΟΣ ΙΝΤΖΕΜΠΕΛΗΣ,
ΔΗΜΗΤΡΑ Π. ΠΥΡΓΕΛΗ, ΕΥΗ ΤΣΙΤΙΡΙΔΟΥ-ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΙΔΟΥ,
ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ ΜΥΛΩΝΑΚΗ-ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΗ

Εικονογράφηση
Γιώργος Παπασταθόπουλος
Αλέξανδρος Τζάλλας

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Πατρίδες Αλησμόνητες

ΜΙΚΡΑ ΑΣΙΑ – ΠΟΝΤΟΣ

ΠΑΤΡΙΔΕΣ ΑΛΗΣΜΟΝΗΤΕΣ
ΜΙΚΡΑ ΑΣΙΑ – ΠΟΝΤΟΣ

Επιμέλεια: Γιάννης Ζαχαρόπουλος
Εικονογράφηση: Γιώργος Παπασταθόπουλος, Αλέξανδρος Τζάλλας
Διόρθωση: Αντωνία Κιλεσσοπούλου

© 2016, Εκδόσεις Κυριάκος Παπαδόπουλος Α.Ε.,
Θωμάς Κοροβίνης, Έλενα Αρτζανίδου, Ελπιδοφόρος Ιντζέμπελης
Δήμητρα Π. Πυργελή, Εύη Τσιτιρίδου-Χριστοφορίδου,
Μαργαρίτα Μυλωνάκη-Κοντογιάννη

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

www.epbooks.gr

Καποδιστρίου 9, 144 52 Μεταμόρφωση Αττικής
τηλ.: 210 2816134, e-mail: info@epbooks.gr

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ

Μασσαλίας 14, 106 80 Αθήνα, τηλ.: 210 3615334

ISBN 978-960-569-578-1

Πατρίδες Αλησμόνητες

ΜΙΚΡΑ ΑΣΙΑ — ΠΟΝΤΟΣ

ΘΩΜΑΣ ΚΟΡΟΒΙΝΗΣ
ΕΛΕΝΑ ΑΡΤΖΑΝΙΔΟΥ
ΕΛΠΙΔΟΦΟΡΟΣ ΙΝΤΖΕΜΠΕΛΗΣ
ΔΗΜΗΤΡΑ Π. ΠΥΡΓΕΛΗ
ΕΥΗ ΤΣΙΤΙΡΙΔΟΥ-ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΙΔΟΥ
ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ ΜΥΛΩΝΑΚΗ-ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΗ

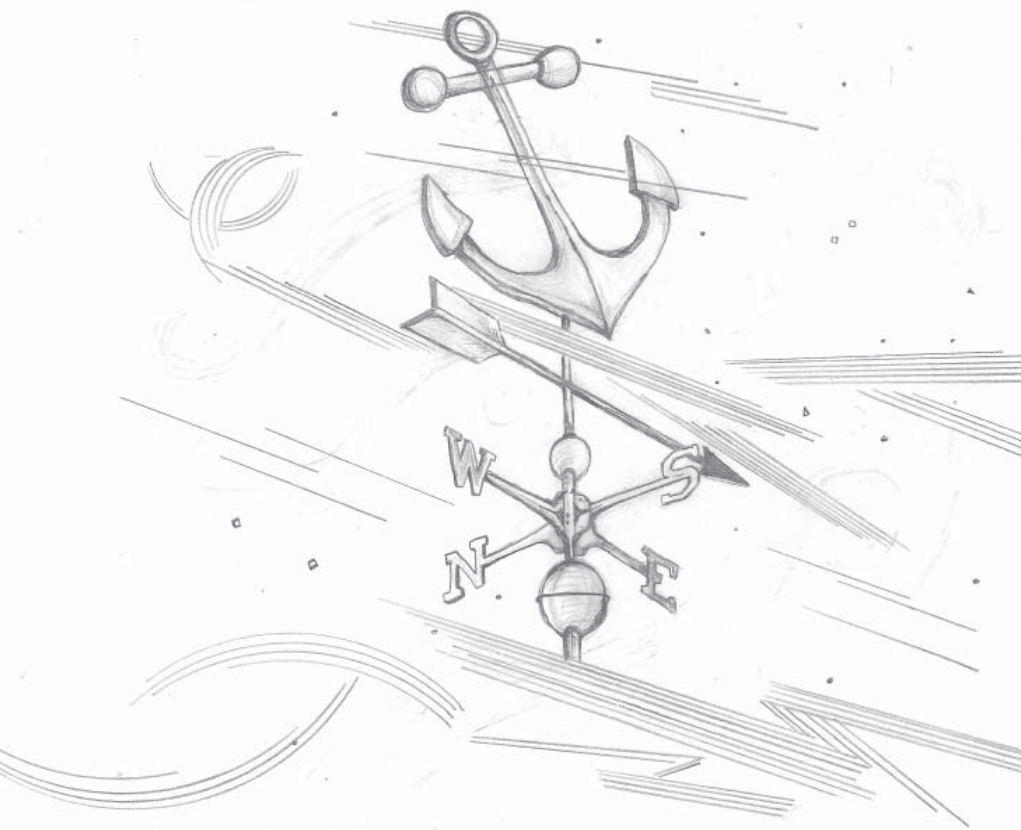

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Θωμάς Κοροβίνης

Ο Λεβάντες

«Τι βεϊτάνογλου, με το θυμπάδιο, είναι αυτό το αγοράκι σας, κυρία Αρετή» έλεγαν με θαυμασμό οι Τούρκοι γείτονες όταν έβλεπαν τον μικρό της οικογένειας Λεβάντε να τρέχει σαν αφιονισμένος, να στήνει άγριους καθγάδες με άλλους πιτσιρικάδες της γειτονιάς, να πειράζει τα γεροντάκια και να οκαλίζει παντού σαν να κυνηγάει κάποιον χαμένο θησαυρό. Άλλοι, πάλι, έλεγαν: «Αυτό το παιδί πολύ κουντουρντισμένο είναι. Πολύ ψάχνει. Τι λείπει η παροιμία; "Όποιος ψάχνει, και τον θεό του βρίσκει και τον διάβολό του βρίσκει"».

Καθένας όμως με τον χαρακτήρα του, με τις κλίσεις και με τα χούγια του. Κι άσ' τον κόσμο να λείπει. Ο μικρός Λεβάντες ήταν ανήσυχος απ' την κούνια του και στα δώδεκά του πια είχε τον τρόπο ενός νεαρού κουρβάρου. Σκάλιζε δε παλιά καλάσματα, ανακάτευε οκουπίδια, έπαιρνε εβάρνα τις γειτονιές να βρει παράξενα αντικείμενα, πα-

λιοσίδερα, κουρέλια, μπαχαντέλες, τα μάζευε στο υπόγειο του επιτιού και τα αξιοποιούσε όλα φτιάχνοντας παράξενες μα πρωτότυπες κατασκευές: καραβάκια, ανεμόμυλους, μικρά αυτοκίνητα.

Ήταν το μοναχοπαίδι μιας Σμυρνιας αρχοντοπούλας, της Αρετής, κι ενός Φραγκολεβαντίνου, του Τζουλιάνο. Φραγκολεβαντίνοι λέγονταν όλοι οι Ευρωπαίοι που ζούσαν έναν καιρό στην Ανατολή, στο Λεβάντε, ήταν οι Φράγκοι του Λεβάντε. Μα έτσι ονόμαζαν κάποτε οι Δυτικοί και όλη την Ανατολή. Και η Σμύρνη, όπου γεννήθηκε ο μικρός Φραντζέσκο το 1910, δηλαδή δώδεκα χρόνια πριν απ' την πυρκαγιά και την καταστροφή της ωραιότερης πόλης της Μεσογείου, είχε πολλούς απ' αυτούς τους Λεβαντίνους. Λεβάντε ήταν και το επίθετο της φιλίας, και τον τζαναμπέτη μπόμπιρα που είχε γίνει η «μασκότ» της περιοχής της παλιάς αγοράς, όπου κατοικούσε, όλοι τον φώναζαν «Λεβάντε». Λες κι ήταν ο Λεβάντες, ο ανατολικός άνεμος, που βγαίνει από κει που χαράζει η μέρα, απ' την ανατολή δηλαδή, γι' αυτό κι οι ναυτικοί τον λένε αλλιώς και Απηνλιώτη.

Εκείνο το πρωί ο μικρός είχε μπει στην αγορά και χάζευε τους περαδικούς, τους περιηγη-

τές, τους πελάτες των μαγαζιών. Κάποια στιγμή τρυπώνει σ' ένα μεγάλο εμπορικό μαγαζί που το 'χε Έλληνας και που παρασκεύαζε και πουλούσε κολόνιες και αρώματα στη Σμύρνη και στα περίχωρα, μα έκανε και εμπόριο εξωτερικό, έστελνε δηλαδή «πράμα» στην Αλεξάνδρεια, στον Πειραιά, στη Μασσαλία, στη Βενετιά και στην Πόλη.

Ο Λεβάντες είχε σκαρφλώσει στο πατάρι του καταστήματος κι είχε βρεθεί μπροστά σ' ένα τεράστιο γυάλινο βάζο. Άνοιξε το καπάκι του και πλημμύρισε τον αέρα ένα μεδυστικό άρωμα που το μύριζε για πρώτη φορά και που του 'φερνε λιποδυμιά. Διάλεξε ένα μπουκαλάκι, το γέμισε, το καπάκωσε σφιχτά και το έβαλε στον κόρφο του. Δίπλα ακριβώς βρισκόταν ένα γραφείο και πάνω του πολλά στοιβαγμένα χαρτιά. «Άρωμα λεβάντας» έγραφε το πρώτο χαρτί κι είχε στο πλάι του ένα ζωγραφισμένο λεπτό λουλούδι σε χρώμα μοβ, ίδιο ακριβώς μ' εκείνο που ήταν κολλημένο στην επιφάνεια του γυάλινου βάζου. Εκεί ήταν γραμμένη η συνταγή παρασκευής του σπάνιου και κοσμοξακουσμένου αρώματος λεβάντας, μια συνταγή μυστική, που ο περίφημος αρωματοποιός που την είχε φτιάξει δεν τη φανέρωσε σε κανέ-

ναν. Ο Λεβάντες δίπλωσε προεκτικά τη συνταγή και την έκρυψε στο κεμέρι, το διπλόφαρδο ζωνάρι του. Ύστερα βγήκε προεκτικά απ' το πατάρι και κατέβηκε τρέχοντας, χώθηκε ανάμεσα στους πελάτες κι εξαφανίστηκε στα σοκάκια. Τον είχε πάρει το μάτι του αφεντικού, μα πώς να προλάβαινε να τον φτάσει; Ο μικρός είχε στα πόδια του φτερά.

Όπως μπερδεύτηκε μέσα στον κόσμο του παζαριού, άκουσε άγριες φωνές, εκουζίματα, ποδοβολητά, διαταγές στρατιωτών, κραυγές πόνου και ικεσίας. Δεν καταλάβαινε τι γινόταν, μα το ένστικτό του τον οδήγησε προς το λιμάνι.

Στο Πασαπόρτι, στο Καί, απ' άκρου εις άκρον στην προκυμαία της Σμύρνης γινόταν του εκωτωμού. Η ωραιότερη και πλουσιότερη πόλη της Ανατολής, που βάσταξε στην αγκαλιά της για αιώνες χριστιανούς και μουσουλμάνους κι όλα τα έθνη και τις θρησκείες της οικουμένης, καιγόταν και ρημαζόταν. Οι συμμορίες των αγριεμένων, των αδίστακτων Τούρκων ανταρτών, που τους έλεγαν Τσέτες, έπεφταν πάνω στον κόσμο που προσπαδούσε να γλιτώσει. Άλλον τον έκλεβαν κι άλλον τον έκοβαν. Όλοι οι κνηγημένοι ραγιαδες ορμούσαν να προλάβουν να μπουν στα πλοία που ήταν δεμέ-

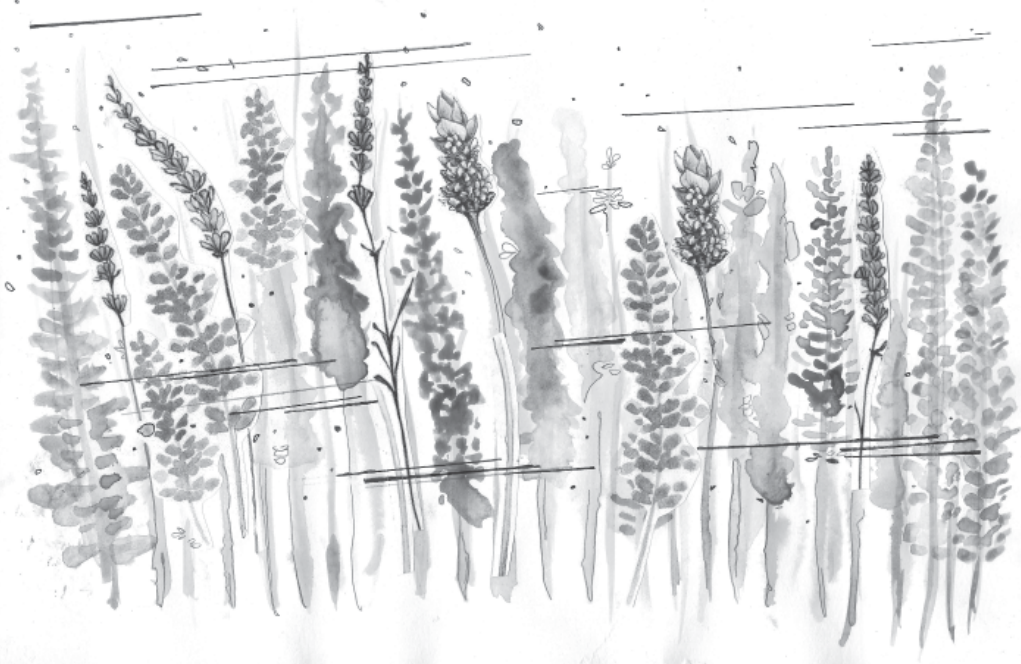
να στην αποβάθρα. Πολλοί έπεφταν στη θάλασσα, μήπως καταφέρουν και μπουν σε κάποιο απ' τα καράβια των ξένων που ήταν αραχμένα αρόδου. Μα εκείνοι, οι δήθεν σύμμαχοι των Ελλήνων, τους έσπρωχναν, τους έριχναν στο νερό ή τους έκοβαν τα χέρια.

Ο Λεβάντες, χωρίς να χάσει λεπτό την ψυχραιμία του, έδωσε ένα βάλτο και βρέθηκε πάνω σ' ένα καράβι μαζί με άλλους πολλούς, όλους άγνωστους, που μιλούσαν όμως τη μητρική του γλώσσα. Ανακατεύτηκε στο πλήθος, προχώρησε στα ενδότερα του σκάφους, βρήκε μια κόχη κι απάγκιασε και αφέθηκε στη μοίρα του.

Η μοίρα του μικρού απροστάτευτου προσφυγόπουλου ήτανε καλή. Στάθηκε τυχερός. Χάθηκε μεν απ' τους γονείς και τους φίλους του, μα βρέθηκε στα χέρια ενός ζευγαριού άκληρου, που τον έκανε παιδί του. Πρώτα κατέβηκαν στη Μυτιλήνη. Από κει τους έφεραν στο λιμάνι του Πειραιά. Τους έβαλαν σ' ένα σπιτάκι του εποικισμού. Έστησαν νοικοκυριό, έκαναν προκοπή. Ο Λεβάντες, όταν μεγάλωσε, βγήκε στην εμπορική πιάτσα έχοντας χρυσό βραχιόλι το μεγάλο μυστικό της λεβάντας. Αυτή ήταν το γούρι του. Αξιοποίησε τη συνταγή κι

έφτιαξε ένα άρωμα λεβάντας που όμοιο στον κό-
μο δεν υπάρχει. Ως και οι Γάλλοι, που καλλιερ-
γούν τεράστιες εκτάσεις αυτού του φυτού με σκο-
πό το εμπόριο της κολόνιας που φέρει το όνομά
του, του έκαναν παραγγελίες ωρηδόν. Ο Σμυρνιός
Λεβαντίνος έγινε ο θεός της λεβάντας.

Να πού μπορεί να το οδηγήσει καμιά φορά ο
δρόμος ένα πνεύμα ανήσυχο και ζωηρό. Αν ήξε-
ραν οι Τούρκοι γείτονες ποια θα ήταν η τύχη του
μικρού τζαναμπέτη που τους χαλούσε την ηευχία
με τον βαματά που έκανε και τις τσαχπινιές του,
θα τον μακάριζαν.

Ιστορίες γεμάτες νοσταλγία
και αισιόδοξα μηνύματα
μας ταξιδεύουν νοερά
σε... πατρίδες αλημόντες.

ISBN 978-960-569-578-1

9 789605 695781

Κωδ. μηχ/σης 13.065

www.epbooks.gr